
Benick N.

DEFINING THE STRATEGY OF DEVELOPMENT OF THE SHIPBUILDING AND SHIP-REPAIRING COMPLEX IN THE DANUBE REGION

The article identifies and analyses the factors of external and internal environment which are significant for the shipbuilding and ship-repairing complex of the Danube region purposing to determine the strategy for its further development. The SWOT analysis carried out to identify the most influential factors is described.

Keywords: SWOT-analysis, strategy development, cluster, competitiveness.

УДК 330.111.62

Брайловський І.А.

ПОТЕНЦІЙНІ ВИГОДИ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

У статті розглядаються потенційні вигоди, які може отримати суспільство, використовуючи державно-приватне партнерство (ДПП). На думку автора, використання переваг державної і приватної форм власності не просто сумується, а створює додатковий позитивний ефект, за рахунок якого і виникають переваги ДПП.

Ключові слова: державно-приватне партнерство (ДПП), вигоди, взаємодія, переваги.

Постановка проблеми. Використання проектів державно-приватного партнерства є рішенням, яке має багато переваг, але залишається складним для реалізації та розвитку протягом значного періоду часу. Державно-приватне партнерство означає не тільки залучення приватного сектора для фінансування інвестиційних проектів на основі доходів, отриманих від експлуатації об'єктів інфраструктури, але й залучення знань і досвіду управління приватного сектора для реалізації та експлуатації проектів найбільш ефективним способом впродовж обумовленого договором терміну. Все це створює додаткові вигоди, які відрізняють ДПП від просто інвестиційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми державно-приватного партнерства розглядаються в дослідженнях Л. Шарінгера, П. Самуельсона, Л.Дж. Гітмана, В.І. Якуніна, М.В. Вілісова, В.Г. Варнавського та інших авторів. Усі вони відзначають ефективність проектів ДПП. Однак, на нашу думку, виокремлення потенційних вигід державно-приватного партнерства ще не знайшло належного відображення в наукових дослідженнях.

Мета статті – виокремити потенційні вигоди державно-приватного партнерства.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі невід'ємною умовою нормального функціонування ринкової економіки є конструктивна взаємодія бізнесу і державних структур. Характер цієї взаємодії, методи і конкретні форми можуть суттєво відрізнитися залежно від і зрілості і національних особливостей ринкових відносин. При цьому держава ніколи не буває вільною від виконання своїх соціально відповідальних функцій, пов'язаних із загальнонаціональними інтересами, а бізнес, у свою чергу, завжди залишається джерелом і мотором розвитку й збільшення суспільного багатства. В останні десятиліття в економіці ряду розвинених країн і країн, що розвиваються, утворюється зовсім особлива якість взаємодії бізнесу і держави, яка звичайно називається партнерством і виходить за рамки як добре відомих дирижизму і патерналізму з боку держави, так і простого використання владними структурами можливостей підприємців для реалізації суспільно значимих цілей. Партнерство, що розбудовується, на відміну від традиційних відносин, створює свої базові моделі фінансування, відносин власності і методи управління.

Масштабний досвід перерозподілу правочинностей власності між державою і приватним бізнесом наявний в так званих секторах громадських послуг (зокрема, в інфраструктурних галузях). Саме в цих галузях історично склалися традиції делегування державою ряду ключових правочинностей приватному сектору. Держава несе відповідальність перед суспільством за безперервне забезпечення публічними благами (public goods), чим в принципі і пояснюється тенденція до збереження відповідних секторів економіки в державній власності. До речі, якісне використання державного капіталу є необхідною умовою задовільної динаміки як розвиненої ринкової економіки, так і тієї, що тільки засвоює ринкові закони. Але з іншого боку, саме приватне підприємництво відрізняє мобільність, висока ефективність використання ресурсів, схильність до інновацій [2].

Використовувати переваги обох форм власності без глибоких соціальних змін і потрясінь видається можливим у рамках різноманітних форм і методів державно-приватного партнерства. Накопичений до теперішнього часу арсенал цих форм дозволяє при безумовному збереженні найважливіших національних об'єктів у державній власності передавати частину правочинностей власника приватному сектору. Головним чином маються на увазі такі функції, як будівництво, експлуатація, утримання й управління в сфері виробничої і соціальної інфраструктури [3].

Таким чином, у традиційно державну сферу економіки додаються своєрідні приватні товари й послуги, які створюють умови і передумови ефективного функціонування інфраструктурних об'єктів, оптимального управління ними, раціонального використання ресурсів.

У широкому сенсі державно-приватне партнерство - це метод надання державних послуг, який поєднує приватний і державний сектор на довгостроковій контрактній основі, закріплюючи за кожною стороною певні зобов'язання.

Приватний сектор прагне стабільно одержувати і збільшувати прибуток. Причому стратегічно мислячий бізнес вибудовує свої пріоритети в першу чергу не просто під розмір прибутків, а в інтересах стійкості одержання доходів від проектів. При цьому обидві сторони зацікавлені в успішному здійсненні проектів у цілому. Проекти ДПП найчастіше полегшують вихід на світові ринки капіталів, активізують залучення іноземних інвестицій у реальний сектор економіки. Особливе значення ДПП має для економіки регіонів, де на його основі відбувається розвиток місцевих ринків капіталу, товарів і послуг.

Враховуючи, що ДПП передбачає скорочення державних капітальних витрат, короткостроковий ефект ДПП полягає у скороченні загального об'єму державних витрат і бюджетного дефіциту. У довгостроковій перспективі, майбутні потоки платежів і виплат приватного сектора також мають бути взяті до уваги. Коли проект ДПП реалізований, він зазвичай більш дешевий в поточних цінах у порівнянні з варіантом стандартних державних закупівель (рис. 1).

Наскільки він буде дешевшим, залежатиме від процентних ставок в обох випадках (оскільки процентні ставки, що виплачуються приватним сектором зазвичай вищі, ніж в державному секторі), а відносний рівень ефективності досягнутий в двох випадках. Таким чином, якщо підвищення ефективності такі, що уряд одержує більше фінансових вигод від проектів ДДД, чим за допомогою традиційних державних закупівель, чиста приведена вартість (NPV) майбутніх доходів і витрат може бути покращена і, таким чином, реалізація проекту ДПП доступніша.

Отже, можна стверджувати, що ДПП є відносно доступнішим, ніж державні закупівлі, якщо він забезпечений вищим рівнем фінансових результатів. В той же час, багато що залежить від наявності або відсутності коштів на державні витрати або бюджетні обмеження уряду. Тому, приймаючи рішення про реалізацію проекту ДПП, необхідно оцінити, чи буде проект доступним в даному сенсі, чи вигідний він у порівнянні з традиційними закупівлями. Це означає, що оцінка можливості або доступності проектів ДПП повинні ґрунтуватися на порівняльній оцінці для традиційних закупівель і для проектів ДПП (рис. 2).

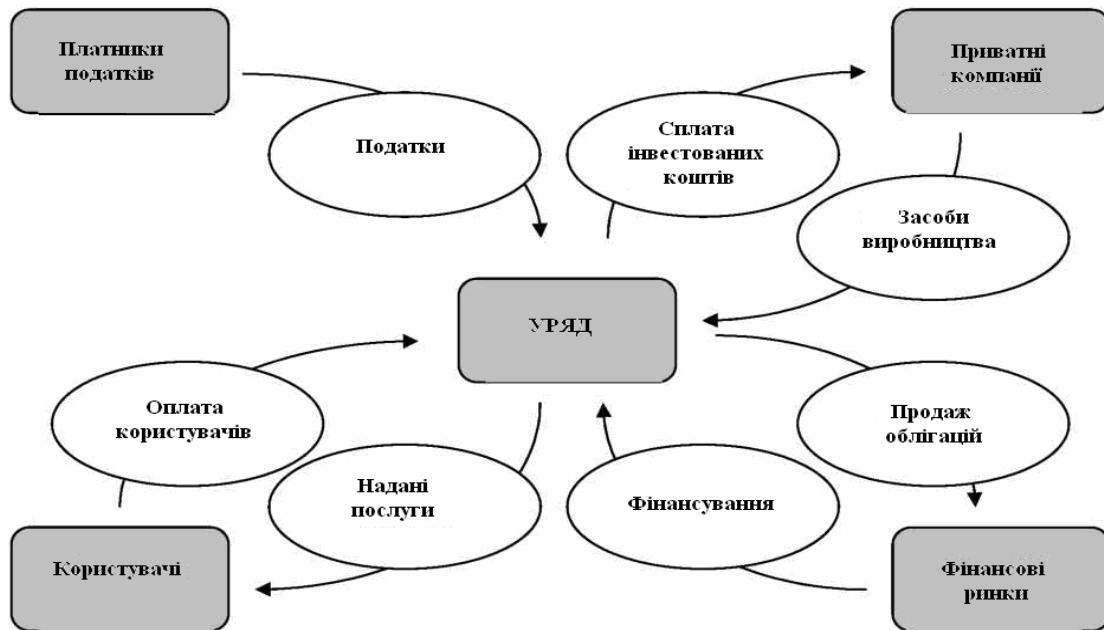

Рис. 1. Типовий потік послуг, платежів за послуги і фінансування у випадку традиційних держаних закупівель

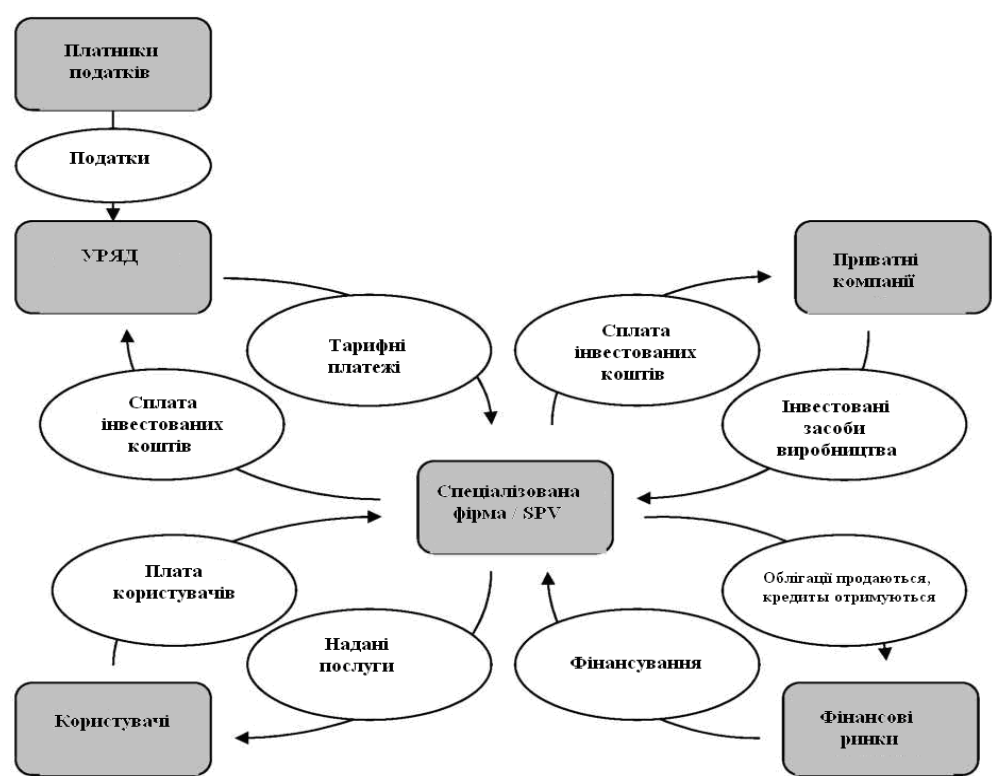

Рис. 2. Типовий потік послуг, платежів за послуги фінансування у випадку ДПП

На стороні держави в проектах ДПП - правочинності власника, можливість податкових і інших пільг, гарантій, а також одержання деяких обсягів фінансових ресурсів. Держава як головний суб'єкт і основний регулятор має право перерозподіляти при необхідності ресурси з чисто виробничих програм на соціальні цілі (освіта, охорона здоров'я, наука, культура), а це в багатьох випадках не тільки сприяє загальному поліпшенню соціально-економічного клімату, підвищує інвестиційний рейтинг країни, але і прямо позначається на партнерських

проектах. Більш того, у ДПП держава одержує більш сприятливу можливість зайнятися виконанням своїх основних функцій - контролем, регулюванням, дотриманням суспільних інтересів. Так, у міру розвитку ДПП у сфері інфраструктури держава може змістити акценти своєї діяльності з конкретних проблем будівництва і експлуатації об'єктів на адміністративно-контрольні функції. І немаловажне у зв'язку з цим те, що неминучі підприємницькі ризики перерозподіляються у бік бізнесу. Суспільна ж значимість ДПП полягає в тому, що в остаточному підсумку виграє суспільство як глобальний споживач більш якісних послуг [4].

Потенційні вигоди використання такої форми економічної взаємодії, як державно-приватне партнерство, можуть складатися з того, що даний формат взаємин бізнесу і влади може забезпечити:

- більшу ефективність, а також економію часу при реалізації проектів і здійсненні робіт, за рахунок використання учасниками партнерства своїх найбільш сильних сторін;
- різноманітність у підходах до розробки і подальшого здійснення проектів за рахунок використання різних методів і розширення числа можливих варіантів;
- більш високу якість економіко-управлінських рішень при реалізації спільних проектів, забезпечувану кваліфікацією представників бізнесу і найбільш повне урахування суспільних потреб і соціальної значимості, яку забезпечують представники органів управління;
- інтеграцію суб'єктів бізнесу в громадське життя за рахунок його безпосереднього залучення в реалізацію значущих-соціально-значимих проектів;
- підвищення якості надаваних товарів і послуг за рахунок установа більш жорсткого державного контролю;
- зниження соціальної напруги і негативного відношення до бізнесу з боку населення за рахунок визнання його внеску у вирішення соціальних проблем.

Усе це дозволяє сьогодні органам влади розглядати ДПП як ефективний спосіб вирішення багатьох проблем соціально-економічного розвитку.

Висновки. Державно-приватне партнерство - це угода про взаємні вигоди. Вартісна ефективність ДПП, так само як і при споживанні у звичним розумінні, є результатом проектування фінансової структури, укупі зі «спущеними зверху» системою управління і фінансуванням. Усе це є наслідком системи винагород, заснованої на подальшій оплаті надаваних послуг і зниженні ризиків.

Основною метою виникнення державно-приватного партнерства є фінансування капіталомістких або малоприбуткових галузей економіки. Особливості державно-приватних партнерств у порівнянні з іншими механізмами фінансування полягають у тому, що партнери переслідують різні цілі, вирішують свої конкретні завдання, сторони мають різні мотивації. Держава зацікавлена в зростанні обсягів і поліпшенні якості надаваних послуг інфраструктурних і соціально орієнтованих галузей населенню і економічним агентам.

Кожна зі сторін партнерства вносить свій внесок у спільний проект. Так, з боку бізнесу таким внеском є: фінансові ресурси, професійний досвід, ефективне управління, гнучкість і оперативність у прийнятті рішень, здатність до новаторства і т.п. Участь підприємницького сектору в спільних проектах звичайно супроводжується впровадженням більш ефективних методів роботи, удосконаленням техніки і технології, розвитком нових форм організації виробництва, створенням нових підприємств, у т.ч. з іноземним капіталом, налагодженням ефективних коопераційних зв'язків з постачальниками і підрядниками. На ринку праці як правило підвищується попит на висококваліфіковані і добре оплачувані професії.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Вилисов М.* Государственно-частное партнерство: политико-правовой аспект // *Власть*/ Гл. ред. Дзодзиев В. Выходит ежемесячно – 2006. – № 7. – С. 14–19.
2. *Уварова А. А.* Мировой опыт и перспективы использования ГЧП в России / А. А. Уварова, С. А. Глушков // *Транспорт Российской Федерации : журнал о науке, экономике, практике* / Гл. ред. И. П. Киселев. – СПб. : Т-ПРЕССА. – 2008. – №6. – С. 26–28.

-
3. *Huber, V. L., Neale, M. A. (1987) Effects of self and competitor goals on performance in an interdependent bargaining task. Journal of Applied Psychology, 72, 197-203.*
 4. *Kanter, R. M. (1994) Collaborative Advantage: Successful Partnerships Manage the Relationship, Not Just the Deal. Harvard Business Review, 72, 96-108.*

Брайловский И.А.

ПОТЕНЦИАЛЬНЫЕ ВЫГОДЫ ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА

В статье рассматриваются потенциальные выгоды, которые может получить общество, используя государственно-частное партнерство (ГЧП). По мнению автора статьи, использование преимуществ государственной и частной форм собственности не просто суммируется, а создает дополнительный позитивный эффект, за счет которого и возникают преимущества такого вида сотрудничества.

Ключевые слова: *государственно-частное партнерство (ГЧП), выгоды, взаимодействие, преимущество.*

Brailovsky I.

POTENTIAL BENEFITS OF PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP

The article considers the potential benefits that society can get by using a public-private partnership (PPP). According to the author, the advantages of state and private ownership are not a simple addition but are able to create additional positive effect owing to this advantageous type of cooperation.

Keywords: *public-private partnership (PPP), benefits, interaction, effect.*

УДК 33.338

Горошко К.О.

СТАН ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У статті розглянута загальна характеристика інвестиційної діяльності України. Проаналізовано сучасний стан інвестиційного ринку, проблеми та перспективи їх вирішення.

Ключові слова: *інвестиційна діяльність, прямі іноземні інвестиції, інвестор, інвестиційний ринок, інвестиційний клімат, інвестиційні показники.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток економіки України нерозривно пов'язаний з інвестиційними процесами, які є рушійною силою інтеграції економіки у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення капіталів, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду. Залучати, використовувати чи обмежувати інвестиції керівництво кожної країни визначає суб'єктивно відповідно до своїх соціально-економічних та національних особливостей. Проблема інвестування є актуальною в більшості країн світу, тож Україна не є винятком.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інвестування України висвітлено в працях багатьох вітчизняних вчених-економістів, таких як: Л.М. Борщ, А.П. Гайдуцький, Б.В. Губський, А.П. Дука, Т.В. Майорова, А.А. Пересада та інші.

Метою статті є висвітлення основних аспектів інвестиційної діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу: Оздоровлення та розвиток сучасної економіки України неможливий без активізації інвестиційної діяльності, пошуку та залучення надійних інвесторів, які б розміщували свої інвестиції на довгострокові терміни, забезпечуючи цим